



Vlada Crne Gore
Kabinet predsjednika
Kancelarija za evropske integracije
INFORMACIJA O SMJERNICAMA KOLEGIJUMA ZA PREGOVORE ZA DALJE
FUNKCIONISANJE PREGOVARAČKE STRUKTURE

UVOD

Imajući u vidu složenu i zahtjevnu agendu koju u okviru procesa pregovaranja o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji, u korelaciji, razvijaju i utvrđuju dvije strane, neophodno je naći način kojim će se zadržati motivacija i još dinamičnije nastaviti ispunjenje obaveza.

Crna Gora je ušla u osmu godinu pregovora s EU, a nalazi se u fazi koja prvenstveno podrazumijeva ispunjenje **87 završnih mjerila** (u 27 pregovaračkih poglavlja); **83 privremenih mjerila** (u poglavljima 23 i 24), kao i očekivanje potvrde EU da je ispunila početna mjerila u poglavlju 8 – Konkurencija, čime bi u narednom periodu, bila u mogućnosti da otvori i jedino preostalo pregovaračko poglavlje.

Pregovarački proces je koncipiran na način da podrazumijeva stabilan kontinuitet aktivnosti i napora od početka do kraja. Kako se u suštini ovog procesa nalazi izgradnja institucija sistema koje na efikasan način štite prava građana Crne Gore, prateći u potpunosti evropske standarde i vrijednosti, važno je uložiti dodatni napor kako bismo ispunjavanjem obaveza iz procesa evropske integracije dodatno ojačali životni standard naših građana.

Činjenica da je Crna Gora lider u ovom procesu ukazuje da smo ispunili veliki broj obaveza do sada, ali i da moramo tražiti efikasne načine da održimo njegovu dinamiku i kvalitet. Od Crne Gore se očekuje odlučniji i konkretniji napredak, ispunjenje niza obaveza na koje EU svojim mahanizmima kontinuirano ukazuje (mjerila, preporuke iz godišnjih Izvještaja EK za Crnu Goru, radni dokumenti EK iz oblasti vladavine prava, izvještaji ekspertskih misija itd). S tim u vezi, kako bi Crna Gora ušla u posljednju fazu pregovaračkog procesa koji podrazumijeva zatvaranje pregovaračkih poglavlja, potrebna je do sada najveća posvećenost svih članova pregovaračke strukture.

SMJERNICE KOLEGIJUMA ZA PREGOVORE ZA DALJE FUNKCIONISANJE PREGOVARAČKE STRUKTURE

Svjesni obaveza i odgovornosti, kao i neophodnosti postojanja konstantne komunikacije unutar pregovaračke strukture, na XXII sastanku Kolegijuma za pregovore, kao najvećeg tijela pregovaračke strukture, koji je održan 2. VII 2019, date su jasne smjernice za buduće funkcionisanje pregovaračke strukture, i to:

1. sastanci Pregovaračke grupe; Savjeta za vladavinu prava i Kolegijuma za pregovore se održavaju jednom mjesečno

Pregovaračka grupa (14 članova - pregovarača), kao tijelo koje se sastoji od pregovarača za jedno ili više poglavlja, uglavnom na nivou državnih sekretara ili generalnih direktora, razmatra sva pregovaračka dokumenta prije njihovog upućivanja Kolegijumu za pregovore i Vladi, i služi kao forum za rješavanje horizontalnih izazova u okviru procesa.

Pregovaračima su za svoj rad odgovorni šefovi radnih grupa s kojima usmjeravaju i prate dalje ostvarivanje rezultata u okviru pregovaračkih poglavlja.

Ukoliko postoje pitanja na koja Pregovaračka grupa (pregovarači) ne može dati rješenje, ili zahtjeva odgovor na najvišem političkom nivou, onda se ona kandiduju za sjednicu Kolegijuma za pregovore.

U 2019. je održano četiri sastanka Pregovaračke grupe, i to 13. II, 15. II, 6. III i 8. VII.

Savjet za vladavinu prava je tijelo odgovorno za praćenje rada državnih organa, organa javne uprave i drugih organa i institucija u oblasti vladavine prava, s ciljem unapređenja sprovođenja prioritetnih obaveza u procesu pregovaranja u ovoj oblasti.

Nova Odluka o Savjetu za vladavinu prava je donijeta na sjednici Vlade od 13. VI 2019, a njom je propisano da Savjet čine predsjednik i 12 članova, a ne 38 kako je bilo ranije. S tim u vezi, predsjednik Savjeta je potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, dok su članovi Savjeta: glavni pregovarač Crne Gore s Evropskom unijom; zamjenik glavnog pregovarača za poglavlja pravne tekovine; član Pregovaračke grupe za poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava i poglavlje 24 – Pravda, sloboda i bezbjednost; predsjednik Vrhovnog suda Crne Gore; predsjednik Sudskog savjeta; vrhovni državni tužilac; glavni specijalni tužilac; ministar za ljudska i manjinska prava; ministar rada i socijalnog staranja; ministar unutrašnjih poslova; direktor Uprave policije i direktor Agencije za sprječavanje korupcije.

U cilju veće efikasnosti i operativnosti u radu, sastav Savjeta za vladavinu prava je smanjen i prilagođen potrebama iz aktuelne faze pregovaračkog procesa, u kojoj se, na prvom mjestu očekuje realizacija preostalih obaveza u cilju ispunjenja zadatih privremenih

mjerila u poglavljima 23 i 24, a nakon toga, po njihovom dobijanju od EK, realizacija završnih mjerila u ovim poglavljima.

Prvi sastanak novog Savjeta za vladavinu prava održan je 1. VII 2019.

Kolegijum za pregovore o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji je radno tijelo Vlade koje razmatra najvažnija pitanja u vezi s pregovorima. U načelu, kao vrhovno tijelo pregovaračke strukture, Kolegijum razmatra sva pitanja od značaja za tok procesa, posebno vodeći računa o održavanju dinamike i kvaliteta realizacije zadatih obaveza, kao i o radu ostalih tijela pregovaračke strukture.

Kolegijum čine: predsjednik Vlade, potpredsjednici Vlade, ministar vanjskih poslova i glavni pregovarač za vođenje pregovora za pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji. Po potrebi u radu Kolegijuma za pregovore mogu učestvovati i drugi ministri odnosno članovi pregovaračke grupe.

S obzirom da su donijete sve pregovaračke pozicije, kao i veliki broj propisa kojim se prenosi pravna tekovina u nacionalno zakonodavstvo, ostatak pregovaračkog procesa biće posvećen stvaranju što boljeg bilansa ostvarenih rezultata u svim pregovaračkim poglavljima, s posebnim fokusom na vladavinu prava.

Za sva pitanja koja ne mogu biti riješena u okviru radnih grupa ili Pregovaračke grupe (pregovarači), glavnih pregovarač kandiduje za razmatranje na Kolegijumu za pregovore.

2. Održati sve sastanke radnih grupa do 15. VII i definisati pregled aktivnosti za ispunjavanje završnih mjerila i preporuka iz Izvještaja Evropske komisije, te dodatno intenzivirati rad radnih grupa

Radne grupe za pripremu i vođenje pregovora za poglavlja pravne tekovine EU obrazuje Vlada i, u skladu s brojem poglavlja u kojima Crna Gora efektivno pregovara o članstvu u EU, ima ih 33. Svaka radna grupa ima šefa koji se imenuje na predlog glavnog pregovarača i rukovodi radnom grupom u dogovoru s članom Pregovaračke grupe (pregovaračem) koji je zadužen za koordinaciju pojedinog pregovaračkog poglavlja.

Šef radne grupe za svoj rad odgovara članu Pregovaračke grupe (pregovaraču).

Nakon formiranja novih radnih grupa u **julu 2018**, ukupan broj članova radnih grupa je s 1368, sveden na 900, od čega su 614 predstavnici organa državne uprave, a 286 iz redova organizacija civilnog društva. Namjera je bila da se racionalizuju radne grupe kako bi se unaprijedila njihova funkcionalnost i obezbijedio sistem za njihovo adekvatno nagrađivanje.

Imajući u vidu da su radne grupe međuresorna ekspertska platforma koja treba da pripremi jasan plan ispunjavanja svih obaveza po pregovaračkim poglavljima, potrebno je intenzivirati njihov rad.

Potrebna je dodatna uključenost članova Pregovaračke grupe (pregovarača) i veći nivo inicijative prema radnim grupama.

Nakon koordinacije potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku Zorana Pažina sa svim šefovima radnih grupa, održane 10. VII 2019. dogovorena je nova obavezujuća dinamika koja podrazumijeva održavanje sastanaka na mjesečnom nivou, uz donošenje jasnih planova za ispunjavanje preporuka iz Izvještaja Evropske komisije za Crnu Goru.

3. Od članova Pregovaračke grupe (pregovarača) se očekuje dodatna uključenost i veći nivo inicijative prema radnim grupama.

Imajući u vidu da su pregovarači odgovorni za koordinaciju radnih grupa, oni predstavljaju dodatni mehanizam za kontrolu napretka u pregovaračkim poglavljima.

Samim tim, važno je da pregovarači budu uključeni od početka u pripremu planova aktivnosti za ispunjavanje završnih mjerila i preporuka iz Izvještaja EK.

O svim problemima koji nastaju prilikom ispunjavanja obaveza pregovarači izvještavaju Pregovaračku grupu i nadležnog ministra.

4. Potrebno je da resorni ministri redovno sazivaju sastanke sa pregovaračima i šefovima RG koji pripadaju njihovom resoru kako bi konstantno bili upoznati s ostvarenim rezultatima.

Imajući u vidu važnost pregovaračkog procesa kao posljednjeg preostalog vanjskopolitičkog prioriteta, od velike je važnosti da ministri budu uredno upoznati s dinamikom ispunjavanja obaveza.

Štaviše, imajući u vidu konačnu odgovornost ministara za napredak u odgovarajućem poglavlju, od velike je važnosti da ministri ostvaruju direktnu komunikaciju s Evropskom komisijom i ključnim državama članicama.

Ispunjavanje završnih mjerila i preporuka Izvještaja Evropske komisije treba da bude u samom vrhu prioriteta resornih ministara.

Imajući u vidu dinamiku ostvarivanja interne spremnosti tokom naredne godine, najveći fokus je na **Ministarstvu ekonomije** – u cilju ostvarivanja interne spremnosti u poglavljima 3 – Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, 6 – Privredno pravo, 7 – Pravo intelektualne svojine, 20 – Industrijska politika i zapošljavanje, 28 – Zaštita potrošača i zdravlja; kao i na **Ministarstvu saobraćaja i pomorstva** u cilju ostvarivanja interne spremnosti u poglavlju 21 – Trans-nacionalne mreže.

Smatramo da bi bilo od koristi organizovati posjete ministara s pregovaračima Evropskoj komisiji, kako bi se na većem nivou razmotrila ova pitanja, te intenziviralo ispunjavanje obaveza i ostvarivanje interne spremnosti.

Dodatno, kao mehanizam intenziviranja komunikacije, EK je predložila da se pored održavanje pododbora organizuju i dodatne videokonferencije, tako da su do kraja godine predviđene video-konferencije za poglavlja: 7 – Pravo intelektualne svojine, 20 – Preduzetništvo i industrijska politika, 21 – Trans-evropske mreže, 27 – Životna sredina i klimatske promjene i 28 – Zaštita potrošača i zdravlja.

Takođe, za prvu polovinu 2020, EK je najavila video-konferencije za poglavlja: 3 – Sloboda pružanja usluga i pravo osnivanja preduzeća, 6 – Privredno pravo, 8 – Konkurencija, 10 – Informatičko društvo i mediji i 14 – Saobraćajna politika.

5. Unaprijediti saradnju s NVO u okviru pregovaračkog procesa, kroz periodične sastanke resornih ministara s nevladinim organizacijama koje su članovi radnih grupa

Kako bi se dodatno ojačala saradnja, potrebno je da ministri na polugodišnjem nivou održe sastanak s predstavnicima NVO koje su uključene u rad radnih grupa za ona poglavlja za koja su oni nadležni.

Iako NVO već imaju priliku da saopšte svoje mišljenje u okviru radnih grupa kao punopravni članovi, na ovaj način ćemo dodatno doprinijeti dijalogu i pokazati spremnost za saradnju na najvećem političkom nivou.

PREDLOG ZAKLJUČKA:

- 1. Vlada Crne Gore je na sjednici ___VII 2019. razmotrila i usvojila Informaciju o smjernicama Kolegijuma za pregovore za dalje funkcionisanje pregovaračke strukture.**